

Els frescos medievals de la capella de Sant Miquel del monestir de Pedralbes encaren la darrera fase de restauració

written by Redacció Unilateral | 9 de desembre de 2016

A partir del 2017 s'iniciarà la segona fase dels treballs de restauració dels murals de la capella de Sant Miquel del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes, gràcies a l'aportació de 250.000 euros provinent de l'impost sobre estades en establiments turístics (IEET), que l'Ajuntament de Barcelona ha decidit destinar a la finalització d'aquests treballs iniciats l'any 2005.

Els murals de la capella, són un cas excepcional de cicle pictòric conservat complet, fet que el converteix en una peça única: pintura i arquitectura es complementen i conformen una gran obra artística amb un total de 100 m2 decorats: 75 m2 de pintura mural i 25 m2 de sostre pintat.

Aquesta és una obra de primera magnitud, contemporània i equiparable a les realitzades per alguns dels grans pintors del Tres-cents italians, com Giotto, Taddeo Gaddi, Duccio de Buonisegna o els germans Lorenzetti. Aquestes pintures murals, doncs, són un referent mundial per a l'estudi i el gaudi de la pintura medieval europea. És una obra radicalment innovadora perquè introdueix, com no ho fa cap altra obra contemporània seva en tota la península, la nova forma de representació plàstica que neix a Itàlia al voltant de 1300 amb Giotto i els seus seguidors. Una nova forma de representació en la qual hi destaca l'humanisme i també l'esperit franciscà.

El cicle s'atribueix al taller de Ferrer Bassa -el contracte

original de 1346 així ho estableix tot i que hi ha qui posa en dubte que en fos realment l'artífex- i es conserva quasi completa i intacte malgrat que hagin transcorregut prop de 700 anys des de la seva execució.

Antecedents: treballs de restauració de la 1a fase

En base a la diagnosi i els exhaustius estudis previs, el març de 2015 es va obrir la capella de Sant Miquel al públic després d'efectuar la consolidació, fixació i neteja del conjunt pictòric, així com la restauració completa del plafó central i la restauració de l'embigat policromat que s'havia iniciat el 2013.

La intervenció va incidir, especialment, en el tractament de l'estructura interna de la pintura millorant el grau de cohesió i adhesió entre les capes de preparació i d'aquestes al mur. El tractament de la superfície de la pintura consistent en la neteja i presentació final es va acotar al pany de paret principal amb l'escena del triomf de la Verge, i va quedar pendent fer el mateix en tots els murs restants que completen el conjunt.

A banda de la restauració, el projecte global inclou diverses línies d'actuació preventiva que contempen, entre d'altres, el control climàtic i lumínic.

El cost total de la primera fase de treballs va ser de 175.000€, dels quals 30.875€ es van finançar a través de la campanya de micromecenatge amb la plataforma Verkami que es va dur a terme el 2013 des del monestir, on hi van participar 224 mecenes.

Treballs de restauració de la 2a fase

La rellevància de l'obra i del treball que s'ha dut a terme fins ara situen el projecte entre els més importants que es desenvolupen actualment a Europa per l'aplicació d'una metodologia rigorosa, pels coneixements que està proporcionant, pels equips implicats i pels resultats oferts. Un projecte d'excel·lència que, a partir d'una obra excepcional estudia i analitza exhaustivament una obra, tot aglutinant recerca, conservació, restauració, museïtzació i difusió.

Amb aquest projecte es vol donar a conèixer l'inestimable valor del monestir i del seu patrimoni. És la continuació del treball que durant segles ha fet la comunitat de clarisses preservant el seu llegat patrimonial, i significa un pas important en la tutela de la memòria de la història i la cultura de la ciutat.

A partir del 2017 s'iniciaran els treballs previstos en aquesta segona part del projecte que, seguint l'esquema de treball portat a terme en primera fase, i amb una durada prevista de 12 mesos, se centraran en finalitzar la neteja i restitució de les pintures murals dels dos panys laterals de paret.